

Fællesbrev no. 17

Fra
Lisbeth & Steen Møllgaard Andersen
Moravian Church
P. O. Box 37, Sikonge,
Tabora Region, Tanzania

Sikonge, 15. februar 2008

Kære Venner !

Hjertelig tak til alle jer, der glædede os med en hilsen til jul, og en ekstra tak til dem, der huskede at vi sætter særlig stor pris på kort til at stille op på hylderne!

Vi havde en stille juleaften, vi to her i stuen. Middagen var en dejligt mør andesteg med *næsten* klassisk tilbehør (mango i stedet for æbler), samt risalamande. Det blev mig, der fik mandelgaven, Fra bondekarl til Professor, en bog som Lisbeth hemmeligt havde fået skaffet fra Danmark.

Juleaften var blandt andet stille, fordi der modsat sidste år ikke var larm den halve nat nede fra kirken. Der var godt nok såkaldt våge-tjeneste fra klokken 10 aften, men det blev i år uden korene og navnlig uden disses elektriske instrumenter. De var nemlig utilfredse med det islæt af fulde unge, der var forrige julenat.

At vi blot var os to juleaften skyldes, at bibelskolelærer Kirsten Thomsen tidligere på måneden rejste hjem til Danmark, efter mere end 30 års tjeneste i Sikonge. Lisbeth, der er den der udbetaler vagtfolkene deres løn hver 14. dag, skulle også betale Kirstens to vagtfolk deres gratiale, herude i øvrigt kaldet "at rette ryggen". Jeg havde regnet det ud i forvejen og skrevet det ned, så Lisbeth skulle bare forklare dem det. Hver skulle have 1 måneds løn a 45.000 shillings for hvert af deres 8 års ansættelse, altså $8 \times 45.000 = 360.000$.

Den ene kom tilbage klokken 7 næste morgen (søndag!) og forklarede selvsikkert at han skulle have haft mere, nemlig i alt 400.000. Det viste sig, at han mente, $8 \times 4 = 36$ og han ville først ikke høre på andet. Så fandt Lisbeth på at lægge kaffebønner op på bordet, i alt 8 bunker med 4 i hver, og da vagtmanden så talte bønnerne op 1 efter 1, ja så nåede han til 32, hvorefter han var tilfreds.

Det er typisk, 1) at de lokale ikke kan regne, 2) at de altid tror at alle vil snyde, hvor som helst det lader sig gøre.

Men det *er* altså heller ikke nemt at stole på nogen her. Den erfarne unge indbruds-tyv som brød ind hos os to gange og som vi nu hjælper med en snedkeruddannelse samt de daglige udgifter, har dog så vidt vides holdt sig væk fra tyveri og vist også fra andre dårlige vaner og dårligt selskab. Han er nu flyttet ud på lejet værelse, for når han kom hjem efter at have været ude flere dage med sin mester på byggeopgaver, havde broderen eller faderen spist hans majsmeal, eller pengene som han havde gemt inde i sin madras var forsvundet!

Nede på hospitalet er den økonomiske situation stadig alvorlig. Udover mangel på medicin og remedier medfører det for de ikke-fastansatte en løn, der er så lav, at man ikke kan leve af den og at den udbetales mange uger for sent. Langt over halvdelen (!) af alle medarbejderne - men bestemt ikke kun dem med ringe løn - er aktive i korrupsion, svindel og tyverier, så at mange penge går i deres lommer i stedet for hospitalets kasse. Så har vi endnu færre penge, hvilket igen forværrer situationen. Det kaldes for en ond cirkel, og ondt, ja det er det!

Ikke færre end tre sygehjælpere, der arbejdede i kasserervinduet hvor patienter betaler for konsultationer, undersøgelser, operationer og indlæggelser, blev for få måneder siden afsløret i at have forfalsket kvitteringer og stukket masser af penge i egen lomme. Der skete

ikke andet end at de fik advarsler og blev forflyttet til andet arbejde. Jeg ved ikke, hvorfor man er så tilbageholdende med at fyre sådanne medarbejdere, men i hvert fald er familiehensyn en faktor: masser af medarbejdere er i familie med hinanden og med nogle i hospitalsledelsen eller i kirkeledelsen oppe i Tabora, og stammetilhørs-forhold spiller også ind.

Fra Fællesbrev nummer 15 vil I måske huske, at en mor, en ægtefælle og en datter alle blev løjet døde i forsøg på at lokke penge ud af mig. De skyldige sad hver især over for mig med troskyldige ansigter.

Et er at lyve i særlige situationer for at opnå et eller andet konkret. Noget andet er, når det bliver noget ganske naturligt at lyve, ja måske endda mere reglen end undtagelsen, ikke mindst når man bliver spurgt om noget. Og når det er det almindelige – jeg havde nær sagt: normale – at forstille sig, når man taler med andre.

I Kristeligt Dagblad faldt jeg i marts sidste år over følgende citat fra K.E. Løgstrup, som siden ofte er dukket op i mine tanker:

På forhånd tror vi hinandens ord, på forhånd har vi tillid til hinanden. Det er måske mærkeligt nok, men det hører med til at være menneske. Det ville være livs-fjendsk at bære det anderledes an. Vi kunne simpelthen ikke leve, vort liv ville visne, det ville blive forkrøblet, om vi på forhånd mødte hinanden med mistillid, tiltroende den anden at stjæle og lyve, forstille sig og føre os bag lyset.

Det fremgik ikke, hvorfra citatet stammede og hvad dets kontekst var. Men jeg ville give meget for at vide, hvad denne store tænker ville have sagt, om han havde boet og arbejdet her. For en dansker er det dog bestemt opslidende at arbejde sammen med og i det hele taget have at gøre med mennesker, hvor man kun kan have tillid til ganske enkelte. Hvad gør det mon i det lange løb ved ens personlighed, når man efterhånden indstiller sig på, at den person man taler med, nok lyver, eller i det mindste forstiller sig, om det så er børn eller patienter?

Mange har beskæftiget sig med Afrikas problemer, og nogle analytikere lader stort set ikke noget håb tilbage; een bog har endda titlen (oversat fra fransk): Negrolog [sic!] Hvorfor Afrika dør. Jeg vil dog gerne anbefale de af jer, der interesserer sig for Afrika og afrikanerne til at læse bogen Hvorfor er det så svært for Afrika? skrevet af Klaus Winkel og udkommet sidste år på Geografforlaget.

Lad mig her til sidst vende tilbage til begyndelsen: juleaften, eller rettere dagen derpå. Da jeg spurgte, hvad Lisbeth ville have gjort, hvis ikke det blev mig der fandt mandlen - for bogen var jo tydeligvis valgt med henblik på mig - røbede hun, at hun (endda "naturligvis"!) havde stukket mandlen ned ved opøseskeen efter at have sat den i skålen!! Nej, det *er* virkelig snart ikke til at stole på nogen mere!

Med tak for jeres forbøn og støtte til arbejdet, hjertelig hilsen,

Lisbeth & Steen

Dette brev er udsendt af Spedalskhedsmissionen, Skibroen 6, 2 – postboks 13, 6200 Aabenraa. Udsendelsen af Lisbeth & Steen Møllgaard Andersen er sket i samarbejde mellem Spedalskhedsmissionen og Brødremenighedens Danske Mission. Gaver til dette arbejde kan sendes til Spedalskhedsmissionens bankkonto reg.no. 4610 konto 3197904941 eller til BDMs bankkonto: 9743 - 4672 131928